

EMBASSY OF THE UNITED STATES
KYIV, UKRAINE

УКРАЇНЬСЬКА
ГЕЛЬСІНСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

ЧЕРКАСЬКИЙ
ПРАВОНАХОДИНИЙ
ЦЕНТР

м. Черкаси, бул. Шевченка, 205
фр. 409, (096) 390 16 56, (068) 822 05 92

**РЕЗУЛЬТАТИ ПОЛЬОВОГО МОНИТОРИНГУ
ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ПРАКТИКИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ
НА ҐРУНТІ НЕНАВИСТІ ЩОДО ЛГБТКІ
(М. КРИВИЙ РІГ)**

Київ, 2019

Результати польового моніторингу поліцейської практики запобігання та протидії злочинам на ґрунті ненависті щодо ЛГБТКІ (м. Кривий Ріг).

Розробка містить результати пілотування першого в Україні моніторингу реалізації прав представників ЛГБТКІ-спільноти у діяльності поліції та інших безпекових інституцій у м. Кривий Ріг.

Пілотний моніторинг проведено у червні-липні 2019 року експертом Української Гельсінської спілки з прав людини у межах проекту **«Протидія радикалізму і популізму, захист прав ЛГБТКІ спільноти, організацій та ініціативних груп, що працюють в сфері захисту прав ЛГБТКІ і протидії дискримінації, засобами освітніх та адвокаційних заходів»**.

Монітор: Тарас Щербатюк, голова громадської організації «Черкаський правозахисний центр».

Упорядник: Андрій Галай, координатор Місцевого індексу прав людини УГСПЛ.

Здійснено в рамках проекту за підтримки Фонду сприяння демократії Посольства США в Україні. Погляди авторів не обов'язково збігаються з офіційною позицією уряду США. / Supported by the Democracy Grants Program of the U.S. Embassy to Ukraine. The views of the authors do not necessarily reflect the official position of the U.S. Government.

Зміст

Загальний опис польового моніторингу поліцейської практики запобігання та протидії злочинам на ґрунті ненависті до ЛГБТКІ у місті Кривий Ріг	4
Розділ 1. Аналіз комунікації та залученості ЛГБТКІ-спільноти до процесів роботи правоохоронних органів	5
Розділ 2. Аналіз активних дій поліції щодо врахування прав представників ЛГБТКІ-спільноти	10
Додатки	14

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

ГУНП – Головне управління національної поліції України.

КрМР – Криворізька міська рада.

ЛГБТКІ – геї, лесбійки, бісексуали, трансгендери, квіри, інтерсекси.

ККУ – Кримінальний кодекс України.

МВС – Міністерство внутрішніх справ України.

НПУ – Національна поліція України.

СОГІ – сексуальна орієнтація та гендерна ідентичність.

Загальний опис польового моніторингу поліцейської практики запобігання та протидії злочинам на ґрунті ненависті до ЛГБТКІ у місті Кривий Ріг

З метою оцінки практики запобігання та протидії злочинам на ґрунті ненависті до ЛГБТКІ у місті Кривий Ріг згідно запропонованої методики, було складено та надіслано 13.06.2019 року інформаційні запити 20.06.2019 року до Криворізької міської ради та 13.06.2019 року до Головного управління поліції у Дніпропетровській області. На ці запити було отримано відповіді (див. Додатки 1 і 2).

Для аналізу також використовувалися матеріали Центру «Наш світ» з моніторингу дотримання прав ЛГБТКІ у місті Кривий Ріг за період 2017-2019 років. Зазначена організація задокументувала загалом 4 таких випадки, що можуть бути охарактеризовані як злочини ненависті згідно визначення цього терміну, наданого ОБСЄ. З них були відібрані 2 випадки, коли жертви зверталися до поліції по допомогу, у решті випадків до поліції звернень не було. У 2 випадках йшлося про напади на ЛГБТКІ-заходи, що були організовані ЛГБТКІ-спільнотою, інформація щодо них була отримана безпосередньо від представників цієї організації.

Додаткова інформація про напади на ЛГБТКІ спільноту також бралась з комунікації з іншими спеціалізованими правозахисними інституціями та з мережі Інтернет.

Розділ 1. Аналіз комунікації та залученості ЛГБТКІ-спільноти до процесів роботи правоохоронних органів

1.1. Чи враховано питання реагування поліції щодо злочинів на ґрунті ненависті у:

● поліцейській статистиці про вчинення злочинів	1 бал, якщо так
● у офіційних періодичних звітах поліції на рівні громад	1 бал, якщо так
● у інструментах оцінювання ефективності діяльності органів і підрозділів поліції (рівня довіри населення чи інших)	1 бал, якщо так

Поліцейська статистика. З відповіді ГУНП у Дніпропетровській області випливає, що поліцейська статистика про скоєння злочинів не передбачає облік злочинів ненависті винятково за мотивами расової, національної чи релігійної нетерпимості, а обліку злочинів ненависті за іншими ознаками не ведеться. Таким чином, по першому пункту цього розділу нараховано 0 балів.

Поліцейська звітність перед громадою. Запитувана інформація про звітування поліцією м. Кривий Ріг щодо розслідування злочинів на ґрунті ненависті щодо ЛГБТКІ головним управління поліції Дніпропетровської області не надана. Аналіз відкритих джерел інформації та інформаційних ресурсів Головного управління поліції (офіційного сайту <https://dp.npu.gov.ua> та сторінки в мережі Фейсбук <https://www.facebook.com/PoliceDniproRegion>) не виявив будь-яких згадувань щодо звітування поліції про хід розслідування злочинів на ґрунті ненависті.

У річних звітах ГУНП у Дніпропетровській області за 2017 і 2018 роки.¹ не міститься інформації про злочини вчинені на ґрунті ненависті. Таким чином, по другому пункту цього розділу нараховано 0 балів.

Інструменти оцінювання поліцейської ефективності. Запитуваної інформації щодо порядку оцінювання роботи поліції в Кривий Ріг та включення до інструментів такого оцінювання фактору рівня довіри населення, не надано. Таким чином, за умовчанням, по третьому пункту цього розділу нараховано 0 балів.

Таким чином, з 3 можливих балів у цьому розділі нараховано 0.

Рекомендації. Критерії формування поліцейської статистики та інструменти оцінювання ефективності роботи поліції затверджуються наказами на центральному рівні: Національної поліції України або Міністерства внутрішніх справ України. Цим відомствам рекомендується запровадити в рамках збору статистичної інформації облік розслідуваних кримінальних проваджень, в яких містяться ознаки злочинів ненависті за будь-якою ознаками, зокрема сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності. Також рекомендується враховувати тематику попередження та протидії злочинам ненависті за будь-якими

¹ <https://dp.npu.gov.ua/activity/zviti/richni-zviti/>

ознаками, зокрема СОПІ, в інструментах оцінювання ефективності роботи поліцейських структур.

Всі виявлені публічні звіти начальників управлінь поліції складені за єдиним шаблоном, який не може вважатись оптимальним, оскільки практикує підхід не поширення кращої практики, а поліцейського «копіпасту». Рекомендується затвердити зразкову форму звітування управлінь поліції перед місцевою громадою, яка би містила, серед іншого, статистику про реєстрацію заяв і розслідування кримінальних проваджень з ознаками скоєння злочинів ненависті. Також доцільно проводити спеціальне навчання для керівного складу поліції та виконавців, які відповідальні за звітування перед громадою.

1.2. Чи працює в цій територіальній громаді (або на організаційно допустимій відстані від неї):

<ul style="list-style-type: none"> працівник поліції, що має спеціалізовану підготовку з обох зазначених питань (комунікації з громадою; питань рівності чи протидії злочинам на ґрунті ненависті) 	1 бал, якщо так
<ul style="list-style-type: none"> працівник місцевої влади, що має спеціалізовану підготовку з обох зазначених питань (комунікації з громадою; питань рівності) 	1 бал, якщо так

Працівники поліції. Поліцією Дніпропетровської області не надано запитуваної інформації щодо наявності в штаті осіб, які відповідальні за роботу з протидії злочинів на ґрунті ненависті та комунікацію з громадою.

Таким чином по даному питанню бали не надаються.

Працівники міської ради. Криворізька міська рада не має працівників які мають спеціалізовану підготовку з питань комунікації з громадою та «рівності». Цитуємо відповідь КрМР:

Звертаємо вашу увагу, що Криворізька міська рада та її виконавчий комітет не є безпековою інституцією.

п.1 У міській раді не має працівників, які мають спеціалізовану підготовку з питань комунікацій з громадою та «рівності» (протидії дискримінації та злочинам на ґрунті ненависті або подібне) та за своїми функціональними обов'язками зобов'язані долучатись до реагування на будь-яке повідомлення про злочин на ґрунті ненависті.

Відсутність в штаті міської ради осіб, які мають підготовку з питань рівності та комунікації з громадою, не дає можливості надання балів по даному питанню.

Таким чином, з 2 можливих балів у цьому розділі нараховано 0 балів.

Рекомендації. Поліції та місцевій владі рекомендується у кожній територіальній громаді (або на організаційно допустимій відстані від неї) визначати працівників, які зобов'язані долучатись до реагування на кожне повідомлення про злочини на ґрунті ненависті, а також мають спеціалізовану підготовку з напрямів комунікації з громадою, питань рівності чи протидії злочинам на ґрунті ненависті.

1.3. Чи залучені представники спеціалізованої громадськості, що спеціалізується на питаннях рівності до:

● громадської ради при найближчому органі поліції (принаймні обласного рівня)	1 бал, якщо так
● діючої громадської ради/комісії/групи з питань безпеки громад при органі місцевого самоврядування	1 бал, якщо так
● обласної поліцейської комісії	1 бал, якщо так
● робочої групи місцевої влади (поліції) з організації безпечного проведення публічного заходу, фокусованого на правах ЛГБТКІ-спільноти	1 бал, якщо так
● додатковий бал, якщо представник громадськості представляє об'єднання із захисту прав ЛГБТКІ-спільноти	1 бал, якщо так

Громадські ради при управлінні поліції. Поліцейські комісії. Враховуючи ненадання головним управлінням поліції інформації щодо залучення представників громадськості, що спеціалізується на питаннях рівності до Громадської ради при управлінні поліції та поліцейських комісій, бали по даних питаннях не надаються.

Громадські ради з питань безпеки при органі місцевого самоврядування. За наданою інформацією Криворізької міської ради представники ЛГБТКІ-спільноти не залучені до громадських рад виконкому, структурних підрозділів та міської ради.

Таким чином, бал по даному питанню не надається.

Робочі групи із безпечного проведення публічних заходів рівності. Криворізькою міською радою не створювалися робочі групи із безпечного проведення заходів рівності. Запитованої інформації щодо створення подібних робочих груп при управлінні поліції Дніпропетровської області не надано.

п.2 У міській раді не створено робочі групи та не призначено відповідальних осіб з безпечного проведення публічних заходів у місті, сфокусованих на правах ЛГБТКІ спільноти, так як це не передбачено на законодавчому рівні.

За інформацією громадської організації «Протега», поліція та органи місцевої влади не запрошують представників ЛГБТКІ-спільноти до роботи робочих груп та нарад із безпечного проведення заходів рівності.

Таким чином, по четвертому пункті цього розділу нараховано 0 балів.

Таким чином, з 5 можливих балів у цьому розділі нараховано 0 балів

Рекомендації. Представники правозахисних та інших організацій, що займаються проблемами попередження й протидії дискримінації та злочинам ненависті, мають запрошуватися до участі в роботі поліцейських комісій та громадських рад при органах місцевої влади.

Серед вимог до членів поліцейських комісій та громадських рад має бути розуміння ними поняття прав людини, рівності всіх перед законом, заборони на дискримінацію та обов'язкову ідеологію або релігію. До участі в роботі таких органів не можуть допускатися люди, які були помічені у діях або використовували висловлювання ксенофобного характеру, закликах до дискримінації та насильства проти будь-яких соціальних груп.

1.4. Чи включені питання рівності на реальних українських прикладах до поліцейських кадрових процедур, місцевої післядипломної освіти поліції та інших структур правопорядку, право просвітніх заходів поліції та місцевої влади для мешканців громади:

● поліцейські кадрові процедури (атестація, підвищення по службі) у місцевому підрозділі поліції	1-2 бали за кожну процедуру
● поліцейські кадрові процедури (атестація, підвищення по службі) у місцевому підрозділі патрульної поліції	1-2 бали за кожну процедуру
● поліцейська службова підготовка протягом року до інциденту	1 бал, якщо так
● службова підготовка місцевого громадського формування з охорони правопорядку протягом року до інциденту	1 бал, якщо так

Поліцейські кадрові процедури. Поліцейська службова підготовка. ГУНП у Дніпропетровській області не відповів на запит щодо включення питань рівності до поліцейських кадрових процедур та службової підготовки. Пошук даної інформації на <https://dp.npu.gov.ua> не виявив будь-яких згадувань щодо включення питання рівності на реальних українських прикладах до поліцейських кадрових процедур.

Таким чином, по першому, другому та третьому пунктам цього розділу нараховано 0 балів.

Службова підготовка місцевого громадського формування. На інформаційний запит щодо включення питань рівності до програми службової підготовки місцевими громадськими формуваннями відповіді зі сторони Криворізької міської ради не надано. Пошук даної інформації на сайтах міської ради <https://kr.gov.ua> та поліції <https://dp.npu.gov.ua>, не виявив будь-яких згадувань щодо проведення заходів з службової підготовки місцевого громадського формування з охорони правопорядку, сфокусованих на питаннях рівності.

Таким чином, по четвертому пункту цього розділу нараховано 0 балів.

Таким чином, з 6 можливих балів у цьому розділі нараховано 0.

Рекомендації. Питання рівності (зокрема, попередження та протидії дискримінації та злочинам ненависті) мають бути включені до програм підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації, кадрових процедур персоналу всіх підрозділів НПУ (а також до службової підготовки членів місцевих громадських формувань з охорони правопорядку, якщо вони з'являться у Кривому Розі). Такі питання мають розглядатися на реальних українських прикладах, з урахуванням того, які саме соціальні групи найчастіше потерпають від нерівного ставлення і в яких типових ситуаціях це трапляється.

1.5. Чи включені питання рівності на реальних українських прикладах до правопросвітніх заходів поліції та місцевої влади для мешканців громади:

● тематики правопросвітніх заходів поліції для мешканців громади	1 бал, якщо так
● тематики правопросвітніх заходів місцевої влади для мешканців громади	1 бал, якщо так

ГУНП у Дніпропетровській області та Криворізька міська рада не надали інформації щодо включення питання рівності на реальних українських прикладах до правопросвітніх заходів для мешканців громади. Пошук в Інтернеті (Google, ключові слова: «правапросвітній захід поліції/міської ради Кривого Рогу») надав 6 результатів, які не стосуються питання правопросвітніх заходів з питань рівності.

Отже, по даному розділу нараховано 0 балів.

Такти чином, із 2 можливих балів у цьому розділі нараховано 0.

Рекомендації. Поліції та місцевій владі рекомендується проводити правопросвітні заходи для місцевої громади та поширювати інформацію про такі події на загальнодоступних інформаційних ресурсах, зокрема, в інтернеті (офіційні вебсайти та видання, сторінки у соціальних мережах). Такі заходи мають, зокрема, торкатися питань рівності (попередження та протидії дискримінації та злочинам ненависті) та боротьби з упередженнями і ксенофобією.

При розгляді таких питань рекомендується наводити реальні українські приклади, з урахуванням того, які саме соціальні групи найчастіше потерпають від нерівного ставлення і в яких типових ситуаціях це трапляється в Україні в цілому та конкретно у даному регіоні.

2. Аналіз активних дій поліції щодо врахування прав представників ЛГБТКІ-спільноти.

2.1. Як діяла поліція:

<p>у випадку злочину на ґрунті ненависті</p> <ul style="list-style-type: none"> ● злочин був кваліфікований за спеціальною статтею Кримінального кодексу чи з кваліфікуючою ознакою мотиву 	1 бал, якщо так
<p>у випадку проведення публічного заходу з прав ЛГБТКІ (демонстрації, фестивалі, кінопокази, дискусійні платформи тощо)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● поліція розробила і впроваджувала спеціальні заходи із безпеки учасників публічного заходу ● поліція діяла проактивно у забезпеченні прав учасників заходу ● до забезпечення прав учасників публічного заходу були залучені місцеві громадські правоохоронні формування ● громадські правоохоронні формування діяли проактивно у забезпеченні прав учасників заходу <p>(ознаками протилежного є відсутність злагоджених дій поліції та/або громадських правоохоронних формувань із забезпечення безпеки учасників публічних заходів під час і у зв'язку із проведенням публічного заходу)</p>	<p>1 бал, якщо так</p> <p>1 бал, якщо так</p> <p>1 бал, якщо так</p> <p>1 бал, якщо так</p>
<p>у випадку заяви ЛГБТКІ-активіста про загрози його життю і здоров'ю</p> <ul style="list-style-type: none"> ● поліція забезпечила охорону заявника (ознаками протилежного є відсутність відповіді поліції заявнику з обґрунтуванням рішення про відмову надання охорони на основі проведеного аналізу безпекових загроз) 	1 бал, якщо так

Злочини на ґрунті ненависті. За інформацією, наданою правозахисним ЛГБТ Центром «Наш Світ», на території міста Кривий Ріг було зафіксовано 4 злочини, які було вчинено на ґрунті ненависті стосовно ЛГБТ активістів. Однак, по жодному факту поліція Кривого Рогу не відкрила проваджень по справі та не внесла відомості до Єдиного державного реєстру досудових розслідувань. За повідомленням ГУНП у Дніпропетровській області: «На території Криворізького гарнізону протягом 2017-2019 років, фактів порушення прав представників ЛГБТІ спільноти не допущено та не зафіксовано». В той самий час громадськість надала документи, які свідчать, що до поліції звертались.

Таким чином, по першому пункті цього розділу нараховано 0 балів.

Безпечно проведення публічних заходів ЛГБТКІ. З повідомлень ЗМІ (<https://www.youtube.com/watch?v=6dP0bzIZk4Q>) та особистого спілкування з організатором Кривбас Прайду відомо, що поліція розробляла та впроваджувала спеціальні заходи з безпеки учасників цих подій – таким чином, відповідний пункт у цьому розділі оцінюється в 2 бали.

Однак за інформацією з медіа, місцева спільнота ЛГБТКІ відмовилась проводити у 2019 році Кривбас Прайд з безпекових причин². Водночас, заяв про незабезпечення чи відмову поліції від забезпечення безпеки виявити не вдалось і тому цей випадок поза розумним сумнівом вирішено не оцінювати як недолік поліції.

Оскільки Муніципальна варта не залучалася до забезпечення прав учасників ЛГБТ-заходів у Кривому Розі (що відомо з моніторингу ЗМІ, особистого спілкування з організаторами заходу), відповідні пункти не набрали балів.

² <https://1kr.ua/news-51898.html>

Персональний захист за зверненням до поліції. Аналізуючи базу даних правозахисного ЛГБТ Центру «Наш світ» щодо злочинів ненависті за ознаками СОПІ, що складається на підставі повідомлень від учасників моніторингової мережі, моніторингу ЗМІ та інтернету, не вдалося виявити випадків звернень за особистим захистом до поліції від ЛГБТКІ активістів у місті Кривий Ріг за досліджуваний період – отже, цей пункт не враховується при оцінюванні.

Таким чином, з 5 можливих балів у цьому розділі нараховано 2.

Рекомендації. Належна кваліфікація злочинів ненависті потребує внесення змін до Кримінального кодексу України, передбачених у заході 3 пункту 105 Плану реалізації Національної стратегії у сфері прав людини. Міністерству внутрішніх справ рекомендується розробити відповідний законопроект на передачу його на розгляд Кабінету міністрів для подальшого внесення на розгляд Верховної Ради.

В той самий час неврахування спеціального мотиву ненависті за ознакою сексуальної орієнтації та гендерної ідентифікації при розслідуванні злочинів не може бути пояснене недостатньо чіткою законодавчою базою. Це питання неякісності роботи МВС із відповідної підготовки та впровадження належних практик діяльності. Тому МВС також рекомендується затвердити методичні рекомендації працівникам поліції з реєстрації та розслідування злочинів ненависті згідно рекомендацій ОБСЄ та правозахисних організацій. Дотримання таких рекомендацій має бути одним з критеріїв оцінки роботи працівника поліції при проходженні ним кадрових процедур.

Плани забезпечення охорони громадського порядку та права громадян на мирні зібрання у випадках ЛГБТКІ-заходів обов'язково мають розроблятися з урахуванням поточної ситуації, яка зараз характеризується підвищеною небезпекою агресивних дій та блокування таких заходів з боку їхніх супротивників (переважно, ультраправих угруповань). Поліція та громадські формування з охорони правопорядку мають діяти проактивно, передбачаючи потрібні дії з метою нейтралізації спроб зриву цих заходів та узгоджуючи план дій з їх організаторами.

2.2. Чи достатньо оприлюднені місцевою владою та поліцією процедури поліцейської діяльності щодо прав ЛГБТКІ-спільноти, щодо конкретного випадку, дотичного до прав ЛГБТКІ (забезпечення безпеки публічних заходів і фізичної безпеки окремих представників ЛГБТКІ у випадках загрози їх життю, підвищена публічність розслідування інцидентів, де рівноправність була порушена працівниками поліції):

● чи було представлено громаді процес і результати розслідування резонансної події поліцією	1-3 бали за оприлюднення кожним типом каналу зв'язку (друковані ЗМІ, онлайн-ЗМІ, публічний захід, соцмережі)
● чи було оприлюднено на рівні громади відповідальну проактивну позицію місцевої влади щодо події	1-3 бали за оприлюднення кожним типом каналу зв'язку (друковані ЗМІ, онлайн-ЗМІ, публічний захід, соцмережі)

Контент аналіз сайтів міської ради <https://kr.gov.ua> та поліції <https://dp.npu.gov.ua>, не виявив будь-яких коментарів міської ради чи поліції щодо злочинів стосовно представників ЛГБТКІ-спільноти.

Пошук інформації в Інтернеті (Google, ключові слова: «злочин щодо ЛГБТ спільноти в Кривому Розі») не містив матеріалів від поліції або місцевої влади. Так само, перегляд результатів пошуку не виявив будь-яких коментарів від поліції або місцевої влади про цей інцидент. Більше того, поліція відмовилась від надання коментарю на офіційний запит щодо не проведення у 2019 році Кривбас Прайду з безпекових причин³.

Отже, бали по даному розділу не надано.

Таким чином, з 6 можливих балів у цьому розділі нараховано 0.

Рекомендації. Відповідальна і підзвітна суспільству поліція повинна інформувати громадськість (за допомогою загальнодоступних ресурсів, зокрема, електронних) про випадки злочинів та інцидентів ненависті різного роду (зокрема, напади або спроби зриву публічних заходів) та перебіг їх розслідування.

Місцевій владі в силу причин резонансу кожної події щодо злочинів проти вразливих категорій також варто публічно реагувати на такі випадки, однозначно засуджуючи прояви дискримінації, насильства, розпалювання ворожнечі та розбрату, приниження людської гідності за різними ознаками тощо.

Подібні підходи практикуються у розвинутих країнах світу.

2.3. Чи було надано доступ постраждалих представників ЛГБТКІ-спільноти та активістів спеціалізованих громадських інституцій до розслідування випадків порушення їхніх прав:

• особа була залучена як потерпілий до розслідування дисциплінарної чи кримінальної справи, що знаходиться у провадженні поліції	1 бал, якщо так
• представник об'єднання із захисту прав ЛГБТКІ-спільноти був залучений до складу комісії з розгляду дисциплінарної справи	1 бал, якщо так

Аналіз кейсів щодо вчинених злочинів на ґрунті ненависті за період з 2017 по 2019 роки показав, що поліція діє неактивно при розслідуванні вчинених правопорушень. Що підтверджується невнесенням заяв до Єдиного державного реєстру досудових розслідувань. Випадки ігнорування поліцією заяв потерпілих та не проведення активних слідчих дій по злочинам вчинених до ЛГБТКІ-спільноти не дає підстав для зарахування балу.

Моніторинг правозахисного ЛГБТ Центру «Наш світ» не містить інформації щодо розгляду дисциплінарних справ у випадку порушень прав ЛГБТКІ, таким чином другий пункт цього розділу не враховується при оцінюванні.

Таким чином, з 1 можливого балу у цьому розділі нараховано 0.

---

³ <https://1kr.ua/news-51898.html>

Рекомендації. Рекомендується залучати представників ЛГБТКІ-організацій і правозахисних організацій, які захищають права ЛГБТКІ-осіб, до розгляду дисциплінарних справ, коли йдеться про порушення прав ЛГБТКІ.

Підсумовуючи оцінку практики запобігання та протидії злочинам на ґрунті ненависті до ЛГБТКІ у місті Кривий Ріг, загалом було нараховано **2 бали з 30 можливих, що складає 7%.**

Додатки

Додаток 1

Відповідь Криворізької міськради на інформаційний запит

КРИВОРІЗЬКА МІСЬКА РАДА

пл. Молодіжна, 1, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл., 50101, тел.(056)440-05-15; тел./факс (0564)74-17-00
e-mail: radakr@ukrpost.ua, код ЄДРПОУ 33874388

На № _____ від _____

Черкаський правозахисний центр

shcherbatyuktaras@gmail.com

бул. Шевченка, буд. 205, оф.409
м. Черкаси, 18001

**Про розгляд запиту
на інформацію**

За результатами розгляду інформаційного запиту, який надійшов до Криворізької міської ради 21.06.2019, з ряду питань, повідомляємо наступне.

Згідно зі статтею 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом.

Також, зазначаємо, що частиною 2 статті 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Звертаємо вашу увагу, що Криворізька міська рада та її виконавчий комітет не є безпековою інституцією.

п.1 У міській раді не має працівників, які мають спеціалізовану підготовку з питань комунікацій з громадою та «рівності» (протидії дискримінації та злочинам на ґрунті ненависті або подібне) та за своїми функціональними обов'язками зобов'язані долучатись до реагування на будь-яке повідомлення про злочин на ґрунті ненависті.

п.2 У міській раді не створено робочі групи та не призначено відповідальних осіб з безпечного проведення публічних заходів у місті, сфокусованих на правах ЛГБТКІ спільноти, так як це не передбачено на законодавчому рівні.

001826

Криворізька міська рада
вих. № 20/30/1390 від 27.06.2019

Також, зазначаємо, що стаття 39 Конституції України передбачає: громадяни мають право збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації, про проведення яких завчасно сповіщаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування.

Повноваження органів місцевого самоврядування з даного питання визначені статтею 38 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», відповідно до якої вирішення відповідно до закону питань про проведення зборів, мітингів, маніфестацій і демонстрацій, спортивних, видовищних та інших масових заходів; здійснення контролю за забезпеченням при їх проведенні громадського порядку належить до делегованих повноважень виконавчих органів місцевих рад.

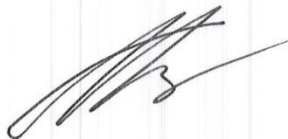
У Кривому Розі дані повноваження делеговані рішенням Криворізької міської ради від 31.03.2016 №381 «Про обсяг і межі повноважень районних у місті рад та їх виконавчих органів» виконавчим органам районних у місті рад відповідно до своєї території. Виконкоми районних у місті рад у встановленому порядку отримують повідомлення про заплановані масові заходи, а тому саме до їх безпосередньої компетенції належить вжиття відповідних заходів реагування з метою забезпечення громадського порядку і безпеки, а також захисту законних прав та інтересів громадян.

п.3 ЛГБТКІ спільноти не входять до громадських рад при міській раді, міському голові, структурних підрозділах виконкому.

п.4 Згідно Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»: «Громадські формування - політичні партії, структурні утворення політичних партій, громадські об'єднання, місцеві осередки громадського об'єднання із статусом юридичної особи, професійні спілки, їх об'єднання, організації профспілки, передбачені статутом профспілки та їх об'єднання, творчі спілки, місцеві осередки творчих спілок, постійно діючі третейські суди, організації роботодавців, їх об'єднання, відокремлені підрозділи іноземних неурядових організацій, представництва, філії іноземних благодійних організацій». Згідно діючого законодавства, реєстрація громадських формувань здійснюється органами державної реєстрації в порядку, визначеному вищевказаним Законом. Міська рада таких повноважень не має, відповідно інформацією запитуваною у цьому пункті запиту не володіє.

п.5 У грудні 2018 року представники департаменту у справах сім'ї, молоді та спорту виконкому міської ради взяли участь у «круглому столі» з питань проведення акції – Кривбас-прайд-2019.

Секретар міської ради

С.Маляренко

**ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ
ОБЛАСТІ****Управління превентивної
діяльності**
49000, м. Дніпро,
вул. Князя Володимира Великого, 34
(056) 756-54-10Голові
Громадської організації
«Черкаський правозахисний
центр»
Тарасу ЩЕРБАТЮКУ
18001, м. Черкаси,
бул. Шевченка 205 оф. 40927.06.2019 № 13/2-2731
На № Б/Н від 13.06.19**Про надання інформації****Шановний пане Щербатюк!**

Керівництвом Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області уважно розглянуто Ваш запит на отримання публічної інформації щодо реалізації прав представників ЛГБТ спільноти у діяльності поліції та інших безпекових інституцій у місцевих громадах.

Стосовно п. 1 Вашого запиту «Вказати кількість злочинів, вчинених на ґрунті ненависті (за будь-якою ознакою) в м. Кривий Ріг за період 2017-2019 роки», повідомляємо, що в обліку кримінальних правопорушень, за якими в Єдиному державному реєстрі досудових розслідувань (далі – ЄРДР) розпочаті кримінальні провадження, органи поліції керуються Положенням про порядок ведення ЄРДР, яке затверджено наказом Генерального прокурора України від 06.04.2016 № 139, зі змінами, затвердженими наказами Генеральної прокуратури України від 22.05.2017 № 147 та від 31.01.2019 № 16 (далі – Положення про ЄРДР).

Відповідно до додатку № 2 до Положення про ЄРДР, разом із наслідками досудового розслідування до ЄРДР вносяться мотиви кримінального правопорушення, а саме: корисливі, з метою приховування іншого злочину, хуліганські, ревнощі, лайки, пов'язані з насильством в сім'ї, помста, расова, національна чи релігійна нетерпимість, ідеологічні, політичні, сексуальні, розподіл сфер впливу, на замовлення, правопорушення, пов'язані з корупцією. Мотив «на ґрунті ненависті» Положенням про ЄРДР не передбачено.

В той час, протягом 2017-2019 років (станом на 24.06.2019) по місту Кривий Ріг зафіксовано два факти звернення до органів поліції про необхідність дотримання публічного порядку при проведенні масових заходів представників ЛГБТ (Металургійне відділення поліції КВП ГУНП в Дніпропетровській області ЄО № 14511 від 16.07.2019 та Покровське відділення поліції КВП ГУНП в Дніпропетровській області ЄО № 21610 від 22.07.2019), за якими прийнято рішення «Списано до справи».

Під час охорони публічного порядку при проведенні «Кривбас-Прайду», порушень публічного порядку та інших порушень діючого законодавства не допущено та не зафіксовано.

Стосовно пунктів 2, 3 Вашого запиту «*Чи ведеться статистика, звітність вчинення та розслідування злочинів на ґрунті ненависті, в тому числі щодо ЛГБТ*», відповідно до наказу Національної поліції України від 31.05.2018 № 552 «Про затвердження форм звітності»:

1) форма звітності про кримінальні правопорушення, вчинені на ґрунті ненависті, у зв'язку із відсутністю такого мотиву в Положенні про ЄРДР, не передбачена. Не передбачена також форма звітності про злочинність щодо ЛГБТ спільноти;

2) передбачені звіти 1-РД «Про кримінальні правопорушення, учинені на ґрунті расової, національної чи релігійної нетерпимості, досудове розслідування за якими здійснювалося слідчими Національної поліції України»; 1-ДН «Про результати роботи органів НПУ із запобігання та протидії домашньому насильству»; 1-ДПЛ «Про стан дотримання прав людини в діяльності органів НПУ».

Поряд з цим, під час проходження атестування поліцейських, відповідно до вимог Інструкції про порядок проведення атестування поліцейських, затвердженої наказом МВС України від 17.11.2015 № 1465, поліцейські проходять тестування. Вказане тестування проводиться з метою об'єктивного і неупередженого з'ясування спроможності поліцейських за своїми професійними та особистісними якостями виконувати службові обов'язки на посадах в апараті Національної поліції України чи органах поліції. Тестування здійснюється з використанням комп'ютерної техніки. Кожен поліцейський проходить тестування на знання законодавчої бази (професійний тест) та тестування на загальні здібності та навички. Враховуючи, що тестові завдання розробляються Міністерством внутрішніх справ та Національною поліцією України, їх територіальними органами (закладами, установами), навчальними закладами, міжнародними організаціями та представниками проектів міжнародної технічної допомоги, надати інформацію про включення до них питань рівності не надається можливим.

Відповідно до вимог наказу Національної поліції України від 28.01.2018 № 77 «Про затвердження Плану заходів Національної поліції України реалізації Національного плану дій з виконання рекомендації, викладених у заключних зауваженнях Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок до восьмої періодичної доповіді України про виконання Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок на період до 2021 року, впродовж 2019 року за участю працівників управління захисту прав людини Національної поліції України з поліцейськими органів і підрозділів поліції області, відповідно до затвердженого графіку, проводяться навчання, тренінги та додаткові заняття з актуальних питань дотримання прав людини, зокрема прав жінок, недопущення випадків дискримінації щодо жінок, дотримання їх прав, свобод тощо. Крім цього, в навчально-тематичних планах короткострокового підвищення кваліфікації поліцейських перед призначенням на керівну посаду, у тому числі

вищу керівну посаду, ніж займана, у тренінговому центрі ГУНП в Дніпропетровській області передбачено вивчення, за участю представників управління захисту прав людини Національної поліції України, тематики щодо запобігання гендерному обумовленому насильству, дотримання прав жінок, принципів рівних прав і можливостей жінок і чоловіків, недискримінації, толерантності, недопущення насильства за ознакою статі.

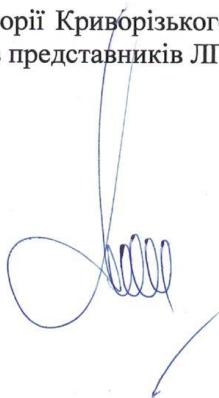
Відповідно до вимог наказу Міністерства внутрішніх справ України від 07.11.2018 № 893 «Про затвердження Положення про дисциплінарні комісії в Національній поліції України», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28.11.2018 року за № 1356/32808, дисциплінарна комісія створюється за письмовим наказом Міністра внутрішніх справ України, службової особи поліції, ректора закладу вищої освіти із специфічними умовами навчання, який здійснює підготовку поліцейських, наділених повноваженнями із застосуванням до поліцейського дисциплінарного стягнення, одночасно з прийняттям рішення про призначення службового розслідування.

Дисциплінарна комісія створюється із числа поліцейських та інших працівників органу (підрозділу) поліції, де призначено службове розслідування, або працівників інших органів (підрозділів) поліції за наявності згоди керівників, які мають відповідні знання та досвід служби (роботи) в поліції, відповідну фахову підготовку щодо предмета проведення службового розслідування. Включення представників громадськості до складу дисциплінарної комісії здійснюється за рішенням уповноваженого керівника.

Протягом 2019 року, до роботи дисциплінарної комісії ГУНП в Дніпропетровській області громадськість, з числа ЛГБТ спільноти не залучалась.

Таким чином, на території Криворізького гарнізону протягом 2017-2019 років, фактів порушення прав представників ЛГБТ спільноти не допущено та не зафіксовано.

З повагою
начальник
полковник поліції

Максим ОЧЕРЕТЯНИЙ